

PATIESO LABUMA GUVĒJU REĢISTRU LOMA BANKĀM, IEPAZĪSTOT SAVUS KLIENTUS

Mg.iur. Guna Paidere
Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāre

Tēzes

1. Bankām, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā viens no būtiskākajiem principiem ir riskos balstītā pieeja, kas pareizi pielietota - palīdz lietderīgi un efektīvi izmantot resursus. Šī pieeja būtiska arī, iepazīstot savus klientus, noskaidrojot to patiesos labuma guvējus. Proti, jo augstāks ir riska līmenis, jo nopietnākiem jābūt pasākumiem, noskaidrojot patiesos labuma guvējus.
2. Latvijas regulējums paredz kopumā trīs metodes patieso labuma guvēju noskaidrošanai – saņemot klienta apstiprinātu paziņojumu, izmantojot ziņas vai dokumentus no Latvijas Republikas vai ārvalsts informācijas sistēmām vai patstāvīgi noskaidrojot patieso labuma guvēju. Klienta paša iesniegtu deklarāciju būtu pieļaujams izmantot tikai zema riska gadījumos.
3. Tā kā patieso labuma guvēju noskaidrošanai viena no metodēm ir valstu informācijas sistēmu izmantošana, būtiski, lai informācija reģistros būtu atbilstoša, adekvāta un aktuāla. Tādēļ, arī reģistriem, ievērojot riskos balstīto pieeju, būtiski pārliecināties par iesniegtās informācijas kvalitāti.
4. Vienlaikus, saprotams, ka pastāv pamatota skepse par to vai patiešām visos gadījumos īstais patiesais labuma guvējs tiek atklāts publiskajos reģistros. Lai gan pilnīgas atbilstības nodrošināšana ir utopija, jāatceras, ka vairumā gadījumu personas tomēr izvēlas slēpties aiz saistītajām personām, ģimenes locekļiem, lai nepieļautu biznesa nonākšanu svešās rokās.
5. Patieso labuma guvēju noskaidrošanā ir iesaistīts ne vien reģistrs un bankas, bet virkne citu tiesību subjektu, piemēram, zvērināti advokāti, zvērināti notāri, grāmatveži un citi. Turklāt katram no informācijas pārbaudītājiem var būt pieejams atšķirīgs informācijas apjoms par situāciju. Tādēļ būtiska ir starpinstitucionāla sadarbība, atklājot tos gadījumus, kuros informācija kādam no iesaistītajiem iespējams sniegta nepatiesi.
6. Līdzās starpinstitucionālai sadarbībai izšķiroša ir arī sadarbība starptautiskajā līmenī, jo saprotams, ka uzņēmējdarbība reti vairs notiek vienas valsts robežās. Vienas valsts nespēja nodrošināt kvalitatīvas informācijas pieejamību par patiesajiem labuma guvējiem ietekmē arī visas pārējās. Tāpēc būtiski, lai patieso

Zinātniskā konference
"BANKAS MAINĪGAJĀ PASAULĒ"
29.09.2020.

labuma guvēju atklāšana notiktu iespējami plašākā valstu lokā, turklāt atbilstoši vieniem kā tehniskajiem, tā kvalitātes standartiem.